

ZURNAL 12

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 21

• 13. ledna 2012

V čísle:

Rok 2011 v zrcadle Žurnálu UP • UP obdrží méně financí na vzdělávací činnost • Vánoční a mikulášská sbírka • Kauza „Beneda“ pro univerzitu končí • Změny v zákoníku práce od 1. ledna 2012 • S MUDr. Pastuchou o obezitě nejen v období Vánoc • Optometrie UP míří do Evropy • Rozloučení s Václavem Havlem

• Na začátku kalendářního roku se ve velké zasedací síni Rektorátu UP sešel rektor prof. Miroslav Mašláň se zaměstnanci Rektorátu, Vydavatelství, Ústřední knihovny, Centra výpočetní techniky a Správy Kolejí a menz k tradičnímu novoročním přípitku.

-red-, foto -mo-

SLOVO MÁ...

Vážení členové akademické obce, milé studentky a studenti, kolegyně a kolegové,

dovoluji vám na prahu nového roku 2012 popřát hodně úspěchů ve studiu, ve výzkumné i pedagogické práci, spokojenost a pohodu v osobním životě. Věřím, že v novém roce budeme jako celek, jako jednotná Univerzita Palackého, nejen stejně tak úspěšní, jako v roce minulém.

Tato moje víra pravděpodobně kontrastuje s řadou současných hodnocení ekonomické situace v naší zemi a v Evropě. Ekonomické prognózy, zprávy ve sdělovacích prostředcích hovoří o nové ekonomické krizi. Stát snižuje výdaje v celé řadě oblastí, včetně vzdělávání a vysokého školství. Mění se struktura potenciálních příjmů Univerzity Palackého, což nás vede nejen k úvahám, ale i ke skutečným změnám metodiky dělení finančních prostředků uvnitř univerzity. Při těchto úvahách a ve všech návrzích se snažím myslet na to, že Univerzita Palackého je druhou nejstarší univerzitou ve středoevropském regionu, univerzitou, kde by měly být v budoucnu pěstovány všechny obory. Univerzita Palackého i nadále bude zájemcům o studium nabízet široké spektrum oborů, stojících na pevných základech vědecké a badatelské práce. To, čeho univerzita v minulých letech dosáhla, jak v oblasti vzdělávání, výzkumu a tvůrčí činnosti, je dobrým základem pro vyrovnání se s budoucími nejistotami v oblasti financování.

Více než problémů s poklesem finančních prostředků se bojím vztahů mezi lidmi. Musíme si přiznat, že firemní kultura a vztahy mezi lidmi velmi často připomínají spíše džungli než univerzitní prostředí. Pokud se nezměníme, nebudeme se vzájemně ctít a respektovat, pokud nebudeme

Dokončení na str. 9

Většina akademických senátů vysokých škol odmítla návrhy věcných záměrů zákonů

■ Návrhy věcného záměru zákona o vysokých školách a věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům odmítlo 5. ledna dvacet z šestadvaceti akademických senátů českých veřejných vysokých škol. Na podepsané listině figuruje také Akademický senát UP.

„Zamítavé stanovisko formulované 5. ledna předal o den později vládě České republiky Mgr. Daniel Feranc, tajemník AS UK v Praze,“ potvrdil výsledek jednání doc. Miroslav Dopita, předseda AS UP. V usneseních reprezentace akademických senátů se poukazuje především na to, že MŠMT oproti slibům daným zástupcům Rady vysokých škol v průběhu vypořádání neoznámilo neakceptované zásadní připomínky RVŠ jako rozporné. Tím se MŠMT fakticky vyhnulo skutečnému řádnému vypořádání jedenácti zásadních připomínek RVŠ, o kterých by jinak muselo explicitně a zdůvodněně všechny členy vlády informovat. Podle vlády předaného stanoviska je předkládací zpráva k věcnému záměru zákona o vysokých školách ze dne 4. ledna 2012 navíc účelově zavádějící a úmyslně zkršluje připomínky podané RVŠ.

Předsedové akademických senátů ve svém stanovisku zároveň vyzývají akademické senáty, aby věnovaly pozornost především informová-

ní členů akademické obce o rizicích spojených s případným přijetím navrhovaných věcných záměrů, aby zvážily všechny vhodné kroky, které by přiměly státní moc respektovat vůli členů akademických obcí a jejich demokraticky ustanovených reprezentací včetně případných veřejných vystoupení. Pod nimi se v případě potřeby mohou skrývat nejen rezoluce, petice, ale též demonstrace nebo stávky. Předsedové akademických senátů zároveň vyzývají senáty, aby zvážily i optimální načasování těchto kroků v závislosti jak na postupu projednávání věcných záměrů v Legislativní radě vlády, vládě ČR, tak na harmonogramu akademického roku.

Akademický senát UP zaujal negativní stanovisko k aktuálně připraveným věcným záměrům zákonů již na svém zasedání 21. prosince 2011. V přijatých usneseních se uvádí, že věcný záměr zákona o vysokých školách oslabuje pozici stávajících samosprávných orgánů akademické

Dokončení na str. 3

Tři králové na své pouti navštívili také univerzitu

■ Dobu vánočních svátků uzavřel tradiční příchod Tří králů. Jedna ze skupinek koledníků, které bylo možné v olomouckých ulicích potkat v týdnu od 1. do 8. ledna, navštívila také rektora UP prof. Miroslava Mašláňe a jeho nejbližší spolupracovníky a požádala o příspěvek do zapečetěné kasičky.

Charita Olomouc, která Tříkrálovou sbírku ve městě zastřešuje, využije získané prostředky na rozvoj služeb pro seniory i lidi s tělesným handicapem a také na přímou pomoc lidem, kteří se nenadále ocitli v těžké životní situaci. Zbýlé finanční prostředky budou určeny na projekty ostatních Charit u nás i ve světě.

Více informací o Tříkrálové sbírce viz na www.trikralovasbirka.cz.

-red-, foto -mo-

Leden

Univerzita zapůjčila k výstavě Olomoucké baroko mj. i **kopii nejstaršího rektorského žezla** a originál žezla dřívější bohoslovecké fakulty. ■ **Studenti i učitelé Právnické fakulty se po rekonstrukci** budovy na ulici 17. listopadu mohli opět

Na **Snídani vědkyň, propojenou telemostem na přič celým světem, se v prostorách AV ČR zúčastnila také prorektorka UP prof. Jitka Ulrichová (vlevo)**

vrátit ke svým povinnostem. ■ **Rekonstruované prostory na tř. Svobody** začala využívat také některá pracoviště Fakulty zdravotnických věd. ■ **Nové vedení FTK** přistoupilo k realizaci **největších strukturálních změn fakulty** za 20 let její existence. ■ **Ředitelem AFO** se stal Mgr. Jakub Korda, Ph.D., odborný asistent Katedry divadelních, filmových a mediálních studií. ■ **FF změnila systém přijímacích zkoušek.** ■ V průběhu předzápisu nastaly provozní potíže studijní agendy **STAG.** ■ **Tři králové** navštívili rektora UP.

Únor

V **hodnocení výsledků výzkumu a vývoje** Rady pro výzkum ČR se umístila PĚF v konkurenci tří set ústavů a kateder na šestém místě. ■ Byly vyhlášeny **volby kandidáta na děkana Lékařské fakulty.** ■ Akademický senát UP požádal svým usnesením rektora UP, aby z **pochybení,** jehož vinou zaplatila univerzita desetimilionovou pokutu, vyvodil odpovědnost konkrétních osob. ■

Akademické dny UP byly obohaceny o talkshow rektora UP a primátora Olomouce

Noví zahraniční studenti si prošli **Orientačním týdnem.** ■ Začala **plesová sezóna,** která zahrnuje i rekordních jedenáct univerzitních plesů.

Březen

FTK začala s přípravami celoročních **oslav dvaceti let své existence.** ■ UP získala více než 205 milionů na projekty zaměřené na **spolupráci s praxí.** ■ Pracovníci Policie ČR požádali rektora o **součinnost při šetření** ve věci investiční akce realizované v roce 2009. ■ Odborníci z PĚF a PdF vytvořili **unikátní hmatové mapy.** ■ Vyšlo páté číslo **Žurnálu+.** ■ **Rektor ocenil** autory monografií a studenty nejlepších vědeckých a uměleckých prací za rok 2010; ceny rektora převzali také nejlepší sportovci z řad studentů UP. ■ Univerzitu navštívila britská velvyslankyně v ČR Sian MacLeodová. ■ V Anežském klášteře

Rok 2012: Univerzita obdrží méně financí na vzdělávací činnost. Tento další pokles zčásti pokryjí jiné zdroje

■ **Parlament České republiky neschválil koncem roku pozměňovací návrh, v němž navrhovatelé žádali o navýšení rozpočtu vysokým školám. Toto každoroční finální vyjednávání o zvyšování rozpočtu vysokým školám již zakořenilo v komunikaci věnující se financím vysokých škol. Až do nedávné doby vždy skončilo úspěšně. Aktuálně se jedná o částku 1,2 mld. korun. Konkrétně pro Univerzitu Palackého z toho vyplývá, že na vzdělávací činnost obdrží v roce 2012 částku o 6 % nižší. V absolutních číslech se jedná o 60 milionů korun.**

„Situace není kritická. Nedostatek financí na vzdělávací činnost bude zčásti kompenzovat kategorie, která se věnuje rozvoji instituce. V této kapitole, jejíž výše se odvíjí od vědeckého výkonu, obdržíme asi 315 mil. korun. Ve srovnání s loškem je to o 50 mil. korun více,“ sdělil rektor UP prof. Miroslav Mašláň na nedávném jednání Akademického senátu. V průběhu tohoto jednání 21. prosince 2011 dále uvedl, že Univerzita Palackého počítá s dalšími možnými zdroji financí. Na mysl měl např. prostředky z institucionálního rozvojového plánu, dřívější decentralizované projekty. Z tohoto zdroje obdrží např. olomoucká univerzita 48 mil. korun. V pomyslném boji o finance možná sehráje svou roli také víceletý evropský program KREDO (Kvalita, Relevance, Diversity, Otevřenost vysokého školství v ČR).

V návaznosti na rok od roku složitější rozpočtovou situaci Univerzity Palackého hovořil rektor UP o potřebě změnit kritéria, podle nichž jsou děleny finanční prostředky v rámci univerzity. „Kdybychom postupovali podle stávajících pravidel, výrazně by se rozkolísala finanční situace jednotlivých fakult a jen těžko bychom udrželi

li funkční centrální jednotky a centrální prostředky. Z tohoto důvodu navrhuji změnu metodiky dělení financí uvnitř UP,“ sdělil prof. Miroslav Mašláň senátorům UP. Dodal, že z několika modelů financování centrálních prostředků, navržených kvestorem UP Ing. Tomášem Kopřivou, byl prozatím vybrán děkany a poté prezentován ten, který je složen ze dvou parametrů: 50 % potřebných financí by centrální prostředky a centrální jednotky měly obdržet odvodem z fakult podle přepočteného počtu jejich zaměstnanců, tedy podle počtu úvazků, zbylých 50 % financí pak centrální jednotky a centrální prostředky obdrží odvodem vypočteným podle výše osobních nákladů dané fakulty. „Tato dvě kritéria se blíží k tzv. full cost modelu. Jinými slovy, čím větším počtem pracovníků disponuje konkrétní fakulta, tím více zatěžuje administrativu a např. náklady na technologie. Součástí nově připravované metodiky, o které se bude zcela jistě ještě diskutovat na dalších jednání AS UP, by měl být tzv. solidární fond, jenž chceme zřídit za účelem pomoci té fakultě, která se i přes nastavené pojistky do finančních problémů dostane,“ doplnil rektor UP. *Milada Hronová*

Pokračují v předvánoční tradici. I v roce 2011 vykouzlili úsměv hračkou

■ Pod záštitou prof. Juraje Ševčíka, děkana PĚF UP proběhla i v roce 2011 vánoční sbírka Daruj hračku. Uskutečnila se v prosinci, tentokrát s cílem udělat radost dětem v Klokánku v Dlouhé Loučce. Sbírkou se účastnili nejen studenti a zaměstnanci fakulty. Organizátoři této již tradiční akce totiž současně oslovili asi padesát firem a kromě hraček se snažili sehnat i jiné dárky, které by pro děti byly přínosem. Klokánek, zařízení patřící pod Fond ohrožených dětí, tak obdržel krásné dětské knížky, výtvarné potřeby, drobné vánoční sladkosti, ložní povlečení, ručníky, osušky, vitamíny, dětské plenky, hygienické i toaletní potřeby.

„Velmi potěšujícím dárkem byl pro celý Klokánek fotoaparát, který v tomto zařízení doposud chyběl a dále pak notebook, jenž bude díky sbírce nyní nápomocen vedoucí Klokánku Mgr. Šárce Kupčákové při častých služebních cestách,“ sdělila Žurnálu UP organizátorka sbírky Irena Vaculová. Vánoční sbírka roku 2011 byla natolik štědrá, že kromě Klokánku obdarovala Přírodovědecká fakulta UP také malé pacienty Dětské kliniky FNO, Dětského oddělení Kliniky zubního lékařství FNO a Dětského oddělení nemocnice v Kroměříži. „Velký dík patří všem zaměstnancům a studentům Přírodovědecké fakulty UP, kteří jakkoliv přispěli do vánoční sbírky a zcela tak naplnili motto sbírky: Nikdo není zbytečný na světě, kdo ulehčuje břemeno někomu jinému,“ doplnila Irena Vaculová.

Klokánek v Dlouhé Loučce byl otevřen v září 2010. Žijí v něm děti v minulosti týrané, zneuží-

vané, děti, o něž se rodiče nemohou, nechťejí nebo nejsou schopni starat. Tyto děti v prostředí Klokánku nalézají odbornou pomoc, nový domov a láskyplnou péči.

Od poloviny listopadu do prvního prosince 2011 proběhla sbírka hraček, kterou zorganizoval Ji Spolek mediků LF UP. Zapojily se do ní desítky studentů a akademických pracovníků napříč celou univerzitou. V den Mikuláše tak plyšáky, puzzle i dalšími pozornostmi potěšili především mladí medici dětského oddělení a geriatry Fakulturní nemocnice Olomouc (videoreportáž z této akce najdete na www.zurnal.upol.cz).

Ve spolupráci s Irenou Vaculovou připravila *Milada Hronová, foto -iva-*

Den otevřených dveří UP podruhé: návštěvníky přivítá pět fakult

Univerzita Palackého chystá na pátek 20. ledna svůj druhý Den otevřených dveří. Na budoucí studenty se těší Cyrilometodějská teologická fakulta, fakulta Filozofická, Přírodovědecká, Pedagogická a Fakulta tělesné kultury. Zástupci vedení fakult poskytnou informace o podmínkách studia, náležitostech elektronické přihlášky a přijímacím řízení v rámci jednotlivých informačních bloků. Více informací na www.studuj.upol.cz nebo na www.upol.cz (sekce Zájemcům o studium).

Kauza „Beneda“ končí. Alespoň pro Univerzitu Palackého

■ Nejvyšší správní soud fakticky ukončil sérii vleklých soudních sporů, které v roce 2007 vyvolala kandidatura Mgr. Iva Benedy na funkci děkana Právnické fakulty UP a následné rozhodnutí tehdejšího rektora prof. Lubomíra Dvořáka, jímž tohoto kandidáta odmítl děkanem jmenovat.

Ve sporu Mgr. Benedy s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (Univerzita Palackého v Olomouci nebyla účastníkem tohoto soudního řízení) šlo o to, zda je ministerstvo oprávněno zasahovat do procesu jmenování děkana fakulty rektorem univerzity. Nejvyšší správní soud (rozsudek ve věci č. j. 7 As 66/2010-140) sice vyhověl kasační stížnosti Mgr. Iva Benedy a zrušil předchozí rozsudek Městského soudu v Praze, ve skutečnosti však dal za pravdu univerzitě, ministerstvu a konec konců i pražskému soudu.

Městský soud v Praze v roce 2010 rozhodl, že ministerstvo nemůže zasahovat do jmenování děkana rektorem univerzity, protože to je plně věcí rektora jako zaměstnavatele. Nejvyšší správní soud toto odůvodnění odmítl a konstatoval, že rozhodnutí rektora je správním rozhodnutím o veřejném subjektivním právu kandidáta na přístup k veřejné funkci, proti němuž je možné se bránit žalobou u správních soudů. Současně však i Nejvyšší správní soud vyloučil možnost, že by toto rozhodnutí podléhalo přezkumu ze strany ministerstva. To by totiž podle soudu bylo nepřipustným zasahováním státu do vnitřních záležitostí autonomní univerzity.

Nejvyšší správní soud navíc uvedl, že „zákon (o vysokých školách – pozn. UP) jmenování děkana pojímá jako interakci akademického senátu fakulty a rektora. Děkan může být jmenován jen ve shodě obou orgánů. Rektor jako osoba stojící v čele vysoké školy rozhodně není orgánem pouze ceremoniálním...“. Fakticky tak soud potvrdil právo rektora neakceptovat návrh akademického senátu fakulty a navrženého kandidáta nejmenovat.

„Jsme rádi, že věc v podstatě končí. Navíc když nám vlastně všechny správní orgány i soudy, které se záležitostí věcně zabývaly, daly za

pravdu. Další soudní řízení mohou ještě určitou dobu trvat, ve vztahu k Univerzitě Palackého však již nemohou přinést nic nového,“ řekl k rozsudku JUDr. Filip Dienstbier, který byl v této záležitosti pověřen jednat jménem Univerzity Palackého.

Městský soud v Praze se bude muset žalobou Mgr. Benedy proti Ministerstvu školství znovu zabývat, je však přitom vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. Nelze tak prakticky očekávat jiné rozhodnutí než opětovné prohlášení rozhodnutí ministerstva za nicotné.

Další žalobu Mgr. Benedy před časem zamítl také Okresní soud v Olomouci. I on rozhodl, že „nejmenování žalobce děkanem bylo právem žalovaného, resp. rektora“. Proti tomuto rozsudku se Mgr. Beneda odvolal, věci se tak bude zabývat Krajský soud v Ostravě. Ten by však měl, vzhledem k rozsudku Nejvyššího správního soudu, řízení zastavit. „V opačném případě by Krajský soud musel vyvolat kompetenční spor, v němž by rozhodoval zvláštní senát, složený ze zástupců Nejvyššího soudu ČR a Nejvyššího správního soudu ČR. Teprve pokud by tento senát příkl rozhodování obecným soudům, mohl by se Krajský soud věci dále zabývat,“ vysvětlil složitost soudního systému JUDr. Dienstbier.

Děkanou olomoucké Právnické fakulty byla koncem minulého roku na další čtyři roky jmenována prof. Milana Hrušáková, která fakultu vede již od roku 2008. „Její opětovné jmenování je také oceněním pokroku, kterého pod jejím vedením fakulta dosáhla, ať již jde o dlouhodobé akreditace studijních programů včetně doktorského, úspěchy ve vědecké činnosti i personální stabilizaci fakulty,“ řekl rektor UP prof. Miroslav Mašláň při nedávné oslavě 20. výročí obnovy PF.

-fd-

CMTF bude mít od února nový Akademický senát. Volby na FZV byly zrušeny

■ V prosinci proběhly volby do nového Akademického senátu CMTF pro funkční období od 1. února 2012 do 31. ledna 2015. Jeho předsedou byl zvolen doc. Petr Mareček, Th.D., místopředsedou za akademické pracovníky Mgr. Petra Sobková, za studentskou komoru Anna Miklová.

Na konec loňského roku byly naplánovány také volby do Akademického senátu FZV, děkanka fakulty doc. Jana Marečková, Ph.D., však rozhodla o jejich zrušení. Verdikt padl poté, kdy bylo zjištěno, že příslušná nominační

listina obsahovala údaje o studentských kandidátech nad rámec příslušného ustanovení Volebního a jednacího řádu AS FZV. V případě, že by byla zveřejněna opravená kandidátka, došlo by k porušení dalšího ustanovení Volebního a jednacího řádu FZV, podle něhož musí být listina zveřejněna nejméně týden před prvním volebním dnem na úřední desce fakulty. Nové volby do AS FZV UP vyhlásí děkanka FZV nejspíše 29. února.

Více na webových stránkách fakultních senátů. -red-

Většina akademických senátů...

obce ve prospěch orgánů mocensky dosazených ze strany státu, což ohrožuje nezávislost vysokých škol. AS UP vyjádřil také podporu kritice, jež k návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách předložila Rada vysokých škol – k návrhu vypracovala dvaatřicet zásadních připomínek – i Česká konference rektorů a požádal MŠMT ČR o jejich plné respektování. Zcela zásadní nesouhlas vyjádřil s přípravou a předložením věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům a požádal ministra o stažení tohoto návrhu.

Podle stanoveného harmonogramu by dokumenty měly být předloženy Parlamentu Čes-

ké republiky již v polovině roku 2012. I když se počítá s přechodným ustanovením některých paragrafů na období pěti let, očekává se, že v platnost vstoupí v roce 2013.

Dokončení ze str. 1

Milada Hronová
Dopis předsedů akademických senátů vysokých škol vládě ČR, Usnesení předsedů akademických senátů vysokých škol a Vyjádření MŠMT k vystoupení předsedů akademických senátů některých VŠ najdete na www.zurnal.upol.cz/

Další informace také viz Žurnál č. 11, str. 4 a na www.upol.cz/univerzita-organy/akademicky-senat/

Rok 2011 v zrcadle Žurnálu UP

v Praze zazněla kompozice doc. Víta Zouhara **Pinnas columbae/Křídla holubice**, která získala Cenu veřejnosti v hudební soutěži NUBERG 2010 o nejlepší premiéru roku 2010. ■ Uchazeči o studium na UP podali rekordních **35 tisíc přihlášek**. ■ Konala se premiéra nového dokumen-

Rakouský esejista, literární kritik a filozof prof. Konrád Paul Liessmann (uprostřed) přednášel v aule FF na téma „Obrazy lidí moderny“

tárního filmu **Těžká řeč** věnovaného portrétu prof. Josefu Pešákovi. ■ FF se prezentovala novým **klipem i reklamní tramvají**. ■ Byly spuštěny **nové webové univerzitní stránky**. ■ Začal festival Dny frankofonie. ■ Univerzita úspěšně zakončila první ze tří projektů **energetických úspor**. ■ V Olomouci proběhlo společné zasedání **Asociace děkanů pedagogických fakult ČR a SR**. ■ V areálu FNOL byly slavnostně položeny **základní kameny** Ústavu molekulární a translační medicíny a Dostavby Teoretických ústavů LF. ■ Pro realizaci svých projektů získala UP **dalších více než 230 milionů**. ■ **Plavci SK UP** si v Českém poháru doplavali pro čtyři medaile. ■ Studentka druhého ročníku PF se stala **druhou vicemiss** v soutěži Miss Academia 2011. ■ Katedra bohemistiky protestovala proti podfinancování vysokých škol **vlastním kalendářem**. ■ **Právnická fakulta zahájila oslavy výročí** dvaceti let své existence.

Duben

FZV oslavila **třileté výročí** svého samostatného působení v rámci UP. ■ V Uměleckém centru UP se sešlo 110. **Plénium České konference rektorů**. ■ Začal **Měsíc španělské kultury**. ■ V areálu v Olomouci-Holicích byl slavnostně položen **základní kámen** Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum a Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů. ■ Volba kandidáta na děkana LF **skončila patem**. ■ O krizi Evropy přednášeli **Ing. Mikuláš Dzurinda a JUDr. Pavel Telička**. ■ Laboratoř sociálně-vědních výzkumů FF realizovala **online šetření** mezi akademickými i neakademickými pracovníky UP zaměřené na proměny terciárního vzdělávání. ■ Univerzitu navštívila delegace **Velvyslanectví Čínské lidové republiky**. ■ Byl zvolen nový **Akademický senát UP** na období 2011–2014. ■ Studentská organizace **ESN UP Olomouc** získala v Budapešti ocenění

Odstartoval **šestačtyřicátý ročník AFO**, letos věnovaný chemii. Cenu za přínos popularizaci vědy obdržel psychiatr prof. Cyril Höschl (vlevo)

za nejlepší projekt v Evropě za rok 2010. ■ Le-tošní **Přebor UP ve šplhu na laně** trhal rekordy.

Květen

Skončil třetí ročník Mezinárodního festivalu sou-dobé hudby **MusicOlomouc 2011**. ■ **Výzkum-ně vzdělávací areál PdF** vstoupil do realizační fáze. ■ PF pořádala při příležitosti 20. výročí svého novodobého založení výroční **setkání absolventů**. ■ **Kandidátem na děkana LF pro**

Čestný titul doctor honoris causa UP obdrželi zakladatel oboru fetální medicína Kypros **Nicolai-des (vlevo)** a přední odborník v oboru **Farmaceu-tická chemie doc. Lumír Hanuš (uprostřed)**

příští čtyřleté období byl zvolen prof. Milan Kolář. ■ Uskutečnil se tradiční **Májový kon-cert** Smíšeného komorního sboru Ateneo UP. ■ S reprezentací univerzity se na Rektorátu sešel **ministr školství Josef Dobeš**. ■ Univerzitu na-vštívil **velvyslanec USA Norman L. Eisen**. ■ Byly vyhlášeny výsledky druhého ročníku soutěže **Podnikavá hlava**. ■ V aule PF přednášel předseda Ústavního soudu **JUDr. Pavel Rychetský** k aktuálním otázkám ústavního soudnictví v ČR. ■ Univerzita se podílela na pořádání dalšího ro-čníku **Nordic Walking**. ■ Studentka PřF obsadila druhé místo v soutěži **o nejlepší poster** v rá-mci XIV. ročníku prestižní mezinárodní chemické konference **ISRANALYTICA 2011** v Tel-Avivu. ■

Královnu Majálesu UP 2011 se stala **herečka Ivana Plíhalová**. Na trůnu vystřídala svého před-chůdce **prof. Jindřicha Štreita**

Botanické zahradě PřF bylo 110 let. ■ Byly vyhlášeny výsledky **Literární soutěže** pro stu-denty UP. ■ Proběhl **Sportovní den UP**. ■ V ho-telu Flora se ke **společné snídani** sešli zástupci statutárního města Olomouc s rektorem UP a jeho nejbližším týmem. ■ Úspěšní posluchači **Univerzity třetího věku** absolvovali slavnostní promoce.

Červen

Předsedou AS UP byl zvolen doc. Miroslav Dopita. ■ Na téma Krize Evropy? přednášel na UP spisovatel a publicista **Benjamin Kuras**. ■ Na FF se rozběhl projekt na **třídění odpadů**. ■ Prof. Ludvík Václavěk obdržel ke svým na-rozeninám cenu **Cenu Ludvíka Václavka/ Geballtes Wissen**. ■ V prostorách FTK se konala historicky první česká národní konfe-rence **aplikovaných pohybových aktivit**. ■ Studenti politologie si přivezli ocenění z Me-

„Z hlediska stravování nejsou rizikové jen Vánoce, ale celé zimní období,“ říká MUDr. Dalibor Pastucha o dětské obezitě

Období Vánoc každoročně provází i přes jeho sváteční atmosféru strašák jménem přejídání. Navzdory veškerým předsevzetím jen málokdo odolal bohatě prostřeným svátečním stolům. Nejvíce jsou pak ohroženy děti, u nichž je riziko výskytu obezity rok od roku vyšší. Světová zdravotnická organizace (WHO) ji dokonce označuje za epidemii. Právě dětské obezitě a boji s ní se věnuje MUDr. Dalibor Pastucha, primář pro léčebnou péči na Klinice tělovýchovného lékařství a kardiovaskulární rehabilitace při Lékařské fakultě UP a FNOL, který koncem listopadu pokřtil svou novou publikaci **Pohyb v terapii.**

Jak velký problém představuje dětská obezita?

Dětská obezita je závažný celosvětový problém. Není jen vadou na kráse, ale je chronickou metabolickou chorobou, která má závažné následky především u rostoucího dítěte a je příčinou řady závažných onemocnění v dospělosti. Například metabolického syndromu, cukrovky, hypertenze, kloubních nebo respiračních potíží aj. Protože je obezita spojována s vyšším rizikem chronických onemocnění, má souvislost s výraznými dodatečnými náklady na zdravotní péči. Obézní děti jsou mnohem více ohroženy kardiovaskulárními chorobami než lidé, kteří ztloustnou až v pozdějším věku. Odhady ze Spojených států naznačují, že náklady na služby zdravotní péče jsou u obézních lidí o 36 % vyšší a náklady na léky o 77 % vyšší než u lidí s normální vahou.

Je situace u nás srovnatelná se zbytkem Evropy?

Situace u nás odráží situaci v celé EU. Odhaduje se, že počet dětí v Unii trpících nadváhou a obezitou stoupá každý rok o více než 400 000, přičemž se tyto děti řadí k více než 14 milionům obyvatel EU, kteří již nadváhu mají, včetně minimálně 3 milionů obézních dětí. V rámci celé EU nadváha postihuje téměř jedno dítě ze čtyř. Ve Španělsku, Portugalsku a Itálii je hlášena nadváha a obezita u více než 30 % dětí ve věku od 7 do 11 let. Intenzita nárůstu dětské nadváhy a obezity se v jednotlivých členských zemích různí, nejstrmější nárůst byl zaznamenán v Anglii a Polsku. S přejímáním západního stylu života se obezita stává problémem i v řadě rozvojových zemí.

Máme za sebou období vánočních svátků, o němž se často mluví jako o čase přejídání. Jsou skutečně Vánoce rizikové?

Právě v souvislosti s obdobím Vánoc je důležité říci, že rizikové nejsou jen svátky, ale zimní období obecně. Souvisí to jednak s vrozenou potřebou lidského organismu se na zimu „zásobit“, jednak ale i s tím, že chlad způsobuje z fyziologického hlediska ukládání tuku v těle ve větší míře, než je tomu v průběhu zbytku roku. Děti jsou přitom nejzranitelnější skupinou.

Jak se k dětské obezitě staví praktičtí lékaři? Řeší ji dostatečně?

Pohyb v terapii a prevenci dětské obezity (Grada, 2011)

Publikace je určena všem, kteří se věnují péči o dětské pacienty s obezitou nebo kteří se podílejí na pohybové aktivitě těchto dětí – pediatrům, dětským endokrinologům, obezitologům, tělovýchovným lékařům, fyzioterapeutům, lékařům v lázeňských zařízeních a učitelům tělesné výchovy. Rovněž ji využijí jako učební materiál i studenti oborů zaměřujících se na problematiku pohybu – studenti lékařských fakult, nelékařských zdravotnických fakult, fakulty tělesné výchovy. Kniha poskytuje díky dlouholeté pediatričké a tělovýchovné praxi MUDr. Dalibora Pastuchy jedinečný ucelený pohled na tuto problematiku nejen z hlediska pediatrie, ale také tělovýchovného lékařství. Úlohy „kmoter“ publikace se ujaly osobnosti dětské obezitologie světového významu – prof. MUDr. Jana Pařízková, DrSc., a Dr. M. F. Rolland-Cachera z Francie.

MUDr. Dalibor Pastucha, Ph.D., MBA,

vystudoval Lékařskou fakultu UP. Od roku 2005 působí jako primář a zástupce přednosty pro léčebnou péči na Klinice tělovýchovného lékařství a kardiovaskulární rehabilitace FNO. V roce 2007 ukončil doktorandské studium na LF UP, v roce 2010 absolvoval manažerský program na Prague International Business School při VŠE. Ve své praxi se zaměřuje na problematiku dětí s obezitou a využití různých typů pohybové aktivity v prevenci a terapii dětské obezity.

Přístup lékařů k dětské obezitě je velmi individuální, ale naprostá většina si uvědomuje závažnost tohoto onemocnění a snaží se edukačně působit na rodiče. Bohužel ne vždy si rodiče uvědomují nebezpečí, která vyplývají především z metabolických a kardiovaskulárních komplikací dětské obezity a nespolupracují s lékaři.

Co by měl tedy udělat rodič, jenž chce obezitě u dítěte aktivně bránit? A co v případě, že je již „pozdě“?

Často se bohužel setkáváme s rozšířeným a nepravdivým dogmatem, kdy si rodiče myslí, že dítě z obezity jednoduše vyroste. To se ale většinou nestane. Určitě by se proto měli rodiče snažit změnit stravovací opatření a pohybovou aktivitu v celé rodině, nemohou očekávat úspěch, pokud se na změnách nebude podílet celá širší rodina včetně prarodičů. Je zapotřebí zaměřit se především na navýšení pohybové aktivity a budování pozitivního vztahu dítěte k pohybu. V rámci dietních opatření je podstatné klást důraz na pravidelnost stravy, dodržování snídání, pitný režim bez vysokosacharidových nápojů a dostatečné množství zeleniny s omezením nekvalitních tuků.

Liší se nějak výskyt obezity v rámci Česka podle krajů?

Taková data nemáme, jsou ale rozdíly mezi dětmi na venkově a ve městě. Na venkově je dokonce mnohdy větší poměr obézních dětí, protože děti

Pohyb v terapii a prevenci dětské obezity

ve městě mají daleko větší dostupnost koníčků a volnočasových aktivit po škole, kdežto mladí lidé na vesnici mají problém dojíždět do městských sportovních kroužků a oddílů. Co se týče stravy, tak i dnes mají děti na venkově stejnou stravu jako děti ve městě, takže z hlediska její pestrosti se zde rozdíly stírají.

Jak je tomu s obezitou u dívek a chlapců? Kdo je k ní náchylnější?

Rozdíl ve výskytu obezity mezi dívkami a chlapci je především v adolescentním věku, kdy u dívek je její výskyt daleko menší než u chlapců a v posledních letech stále klesá. V mladším věku rozdíl mezi pohlavími téměř nenajdeme. V adolescenci je u dívek pokles způsoben mj. trendy, jež vyznává moderní společnost a jejími požadavky na štíhlou postavu. Z druhé strany tato skutečnost úzce souvisí s větším výskytem mentální anorexie a bulimie.

Jsou tedy rizikovější skupinou ženy či muži?

Nedá se říct, že by mezi nimi byly nějaké znatelné rozdíly. Spíše je rozdíl v rizicích, jež s sebou obezita u jednotlivých pohlaví přináší. U mužů převyšují rizika kardiovaskulárního charakteru, například infarkt, zatímco ženy jsou až do menopauzy relativně chráněny díky svým pohlavním hormonům. Na druhou stranu, obezita u ženy může zapříčinit poruchy plodnosti či polycystické potíže.

Kde a kdy by měli rodiče dítěte, u něhož si obezitu uvědomují, vyhledat radu a pomoc?

Všichni rodiče, kteří chodí pravidelně na preventivní prohlídky s dítětem k dětskému lékaři, mají dítě vyšetřeno v rámci antropometrických parametrů, tzn. výška, váha, pohlaví, věk, kdy lékař vypočítá tzv. BMI (Body Mass Index). Ten se u dětí ale nehodnotí tak, jako u dospělých, ale vypočítává se podle věku, tzv. BMI percentilem. Jakmile se dítě dostane na hranici hodnoty 90 percentilu, již hovoříme o pásmu nadváhy, které je v rozmezí 90–97. Tento okamžik by měl být takový první varovný prst. Ještě sice není nutné chodit do specializované poradny, ale rodiče by měli být lékařem upozorněni, že jejich dítě

v pásmu nadváhy a že by měli dbát na dostatek pohybu potomka a jeho stravovací návyky.

A pokud onen percentil přesáhne hodnotu 97?

Tak tady už záleží na větší spolupráci rodičů s praktickým lékařem a na edukaci. Takové dítě už by mělo být laboratorně vyšetřeno, konkrétně na funkci štítné žlázy, ale také na hladinu cholesterolu, eventuálně jaterní testy atd. V případě, že jsou rodiče motivováni k hubnutí, k tomu, aby upravili stravovací návyky dítěte, zajistili mu pohyb, a přesto nedochází ke zlepšení, pak by měli být lékařem odesláni do specializované ambulance, což jsme v našem regionu pouze my. U nás následně provedeme různá další vyšetření, připravíme zátěžové testy, konzultujeme s nutriční terapeutkou či s dětským psychologem, protože velmi často najdeme u dětí psychické problémy, které vedou k přejídání. Setkají se s fyzioterapeutkou, neboť u obézních dětí je často porušen pohybový aparát, kdy dochází k oslabení zad a naopak oslabení břišní stěny. Jde tedy o komplexní soubor vyšetření. Konzultujeme také s dalšími pracovišti – s dětskou kardiologickou ambulancí, s endokrinologickou ambulancí a dalšími specializovanými pracovišti.

Koncem listopadu vám vyšla v nakladatelství Grada publikace Pohyb v terapii. Komu je určena?

My jsme v podstatě křtili dvě knihy. První z nich se věnuje péči o dětské pacienty s obezitou nebo těm, kteří se podílejí na pohybové aktivitě těchto dětí. Jejím autorem jsem já a kolektiv z Ústavu normální anatomie a tato publikace je určena spíše odborníkům, praktickým dětským lékařům, fyzioterapeutům, lékařům v dětských léčebnách a lánzích, kteří pracují s obézními dětmi. Zohledněno je v knize především využití různých pohybových aktivit, neboť ne každý pohyb je vhodný vzhledem k rizikům pohybového aparátu. Druhá kniha s názvem Děti proti obezitě, již jsme křtili a jejíž jsem spoluautorem, je naopak kniha, která je přímo určena pro rodiče a rodiny, kde se obezita u dětí vyskytuje.

Připravil Ondřej Martínek
foto archiv MUDr. Dalibora Pastuchy

Autorem přednášky významného absolventa UP byl prof. Jiří Bártek, který patří ke světové špičce v oblasti biologického výzkumu buněčného cyklu u normálních a nádorových buněk

zinárodní konference **Národní model OSN.**

■ V umělecky vysoké konkurenci uspěly studentky Katedry hudební výchovy Pdf, které se zúčastnily Celostátní **interpretační soutěže** studentů pedagogických fakult v Brně. ■ Univerzita podpořila **V. letní olympiádu dětí a mládeže ČR (ODM)**; studentům UP ale nastaly problémy s ubytováním. ■ Senátoři FTK **neschválili návrh na odvolání** doc. Zbyňka Svozila z funkce děkana. ■ **Studenti avizovali demonstraci** proti rozhodnutí, podle něhož se museli kvůli ODM stěhovat z kolejí; pak si to zřejmě rozmysleli. ■ Prezident jmenoval nové profesory vysokých škol, mezi nimi také **11 profesorů a profesorek UP.** ■ Součástí programu Přírodovědného jarmarku bylo i vyhodnocení výtvarné soutěže dětí a mládeže **Jak si představujete vědce?** ■ Konaly se slavnostní akty **inaugurace děkana LF** prof. Milana Koláře a **udělení čestného doktorátu UP** prof. Josefu Prchalovi. ■ Stovka odborníků z celého světa diskutovala na univerzitě o rostlinných biotechnologiích v rámci mezinárodní konference **Olomouc Biotech 2011 – Plant**

Čeny města Olomouce obdrželi mj. prof. Rostislav Kodoušek (vlevo) a RNDr. Emil Viklický

Biotechnology: Green for Good. ■ Celkem **23 zlatých medailí** v plaveckých disciplínách si z letošních Českých akademických her přivezla reprezentace UP. ■ Univerzita byla znovu partnerem běžeckého závodu **Volkswagen olomoucký 1/2 Maraton.** ■ Doc. Lucie Olivová a prof. Jan Andres získali **titul doktor věd** udělovaný AV. ■ Novým kvestorem UP byl jmenován **Ing. Tomáš Kopřiva.** ■ **Přijímací zkoušky** na UP proběhly i přes celodenní stávkou dopravních odborů. ■ Skladatelé z UP Vít Zouhar a Tomáš Hanzlík oživil **La Dafne** – první operu na světě. ■ **Cenu Maxe Broda** za rok 2011 převzala v pražském sídle Senátu PČR studentka LF UP. ■ **Prof. Josef Pešák** obdržel ocenění za přínos pro léčbu koftavosti v prestižní soutěži o Cenu zdraví a bezpečného životního prostředí 2011. ■ **Mladí překladatelé** z Katedry slavistiky uspěli v celostátní soutěži Překladatelské soutěži Jiřího Levého. ■ Odborný časopis **Biomedical Papers** vydávaný při UP získal tzv. impact factor.

-placená inzercie-

Sám svým páнем

Rozvoj podnikatelských kompetencí studentů Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci – inovace studijních programů v souladu s požadavky znalostní ekonomiky a zvyšující možnosti mezipodnikových studií

Reg. číslo: CZ.1.07/2.2.00/07.0063

Příjemce dotace: Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 511/8, Olomouc
Partner projektu: Sdružení CEPAC–Morava, Jeremenkova 1142/42, Olomouc

Cílem projektu je zvýšení podnikatelských kompetencí studentů FF UP a skloubení akademické kvalifikace s hospodářskou efektivitou. Významným přínosem projektu je lepší uplatnění studentů na trhu práce a posílení jejich konkurenceschopnosti.

V akademickém roce 2010/2011 proběhlo pilotní ověření 1. části vzdělávacího programu pod názvem Podnikatelské minimum 1 nabízeného studentům jako volitelný předmět. Přihlásilo se 107 studentů, z nichž 101 předmět absolvovalo a obdrželo osvědčení. Závěrečná evaluace potvrdila úspěšnost projektu i opodstatněnost budoucí nabídky předmětů zaměřených do oblasti podnikání.

V akademickém roce 2011/2012 bude realizováno pilotní ověření 2. části vzdělávacího programu. K účasti se přihlásilo 70 osob, z nichž část již absolvovala předcházející etapu. Po ukončení absolventi opět obdrží závěrečná osvědčení.

Kontakty, další informace: <http://samsvympanem.upol.cz>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Červenec – srpen

■ **Doc. Jiří Špička** převzal v italské Pescaře za monografii o Petrarkovi cenu Premio Flaiano Internazionale. ■ LF přivítala kolem čtyřiceti

Katedra politologie vedla průzkum mezi návštěvníky Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary

studentů ze zahraničí – účastníků výměnných pobytů zajišťovaných mezinárodní studentskou organizací IFMSA. ■ U3V nabídla seniorům Letní školu aktivního stárnutí. ■ Proběhly tradiční „prázdninové“ události: Těloolomouc 2011, Letní škola slovanšských studií FF i např. Letní škola rozvojové spolupráce. ■ Na PíF přednášel konstruktér teleportace kvantového šumu profesor Akira Furusawa.

Září

Vstoupil v platnost nový Studijní a zkušební řád UP. ■ Vydavatelství UP představilo první elektronickou publikaci. ■ Proběhl sedmý ročník Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2011. ■ Za řešení grantového projektu s názvem Elektrooptická kontrola kvantového šumu světla převzal doc. Radim Filip z PíF Cenu předsedy GA ČR. ■ Univerzita se stala neúspěšnějším žadatelem OP VpK a získala dotaci ve výši téměř 470 milionů. ■ Práci Mgr. Václava Karlického,

V prostorách Dětské kliniky LF bylo otevřeno Centrum praktických dovedností fakult lékařské a zdravotnických věd

studenta doktorského studia na PíF, byla udělena cena Young talent na mezinárodní fotosyntetické konferenci „Photosynthesis Research for Sustainability“ v Baku (Ázerbájdžán). ■ V novém akademickém roce investovala univerzita do rekonstrukce svých kolejí více než sedmdesát milionů korun. ■ Britské centrum Knihovny UP se po dvaceti letech přestěhovalo na novou adresu. ■ Bylo dokončeno nové CD s názvem Choral Bridges univerzitního sboru Ateneo. ■ Významný lingvista z Univerzity Otty Friedricha v Bamberku prof. Helmut Glück obdržel čestný doktorát UP. ■ Řešitelé z LF obhájili všechny své vědecké projekty podané IGA MZ v nejvyšší kategorii. ■ Na přípravě nového občanského zákoníku se podíleli odborníci z PF. ■ Na univerzitním webu byla uvedena do provozu Fotobanka UP. ■ Vtipný počin „Knihy ve zkratce“ oživil komunikaci mezi Knihovnou UP a jejími čtenáři. ■ Tým LF Ústavu farmakologie a Ústavu lékař-

Změny v zákoníku práce od 1. ledna 2012

Dnem 1. 1. 2012 nabývá účinnosti zákon č. 365/2011 Sb., kterým se mění zákoník práce a další zákony, z nichž se nás bezprostředně dotýkají především změny v zákoně o vysokých školách a v zákonech o sociálním, důchodovém, nemocenském a zdravotním pojištění. Tzv. „velká novela“ zákoníku práce, včetně několika dalších souvisejících zákonů, přináší celou řadu zásadních změn věcného, ale i koncepčního charakteru, vybíráme proto pouze ty, které zásadním způsobem mění pravidla pro pracovněprávní vztahy zaměstnanců UP.

Nově vymezuje zákoník práce základní zásady pracovněprávních vztahů hned v úvodu, jako nejobecnější pravidla normativní povahy, k nimž je nutno vždy přihlídnout při výkladu jednotlivých ustanovení, a to: zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance, uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky pro výkon práce, spravedlivé odměňování zaměstnance, řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele, rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace.

Zákoník práce nadále stanovuje obecnou úpravu pracovněprávních vztahů, výjimky či odchylná úprava může být stanovena i jinými zákony pro určité zaměstnance či skupiny zaměstnanců, jak je tomu např. v případě akademických pracovníků vysokých škol (viz dále uvedená pravidla pro sjednávání pracovních poměrů s akademickými pracovníky).

Zkušební doba

Doposud bylo možno sjednat zkušební dobu se všemi zaměstnanci nejdéle na 3 měsíce. Nově lze sjednat zkušební dobu s vedoucími zaměstnanci odlišně, tzn. až na 6 měsíců (u ostatních zaměstnanců zůstává délka zkušební doby 3 měsíce nezměněna). Zkušební doba se prodlužuje o dobu celodenních překážek v práci vč. dovolené.

Doba trvání pracovního poměru

Pracovní poměr lze sjednat na dobu určitou nebo na dobu neurčitou. Doba trvání pracovního poměru na dobu určitou může být sjednána nejvýše na dobu 3 let a opakovaně může být pracovní poměr na dobu určitou sjednán nebo prodloužen nejvýše dvakrát, vždy ovšem nejvýše na 3 roky trvání. Celkově tak může být pracovní poměr postupně sjednán na dobu určitou v době trvání nejvýše 9 let (tzn. 3 x 3 roky). Jestliže od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba 3 let, k předchozímu pracovnímu poměru se nepřihlíží, tzn. lze sjednat nový pracovní poměr na dobu určitou podle výše uvedených podmínek.

Doposud platilo, že pracovní poměr bylo možno sjednat na dobu určitou nejvýše na dobu 2 let s výjimkou pro akademické pracovníky, jejichž pracovní poměr se sjednával podle zákona o vysokých školách, s výjimkou zástupu za dočasně nepřítomného zaměstnance (např. za mateřskou a rodičovskou dovolenou atd.) a s výjimkou stanovenou v kolektivní smlouvě pro vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele (práce na projektech, sezónní práce a činnosti související se studijním programem).

Pracovní poměr akademických pracovníků

Nová pravidla zákoníku práce pro sjednávání pracovního poměru se vztahují také na akademické pracovníky, neboť ustanovení o pracovních poměrech akademických pracovníků v zákoně o vysokých školách bylo tímto zákonem zrušeno. Pracovní poměry na dobu určitou akademických pracovníků uzavřené před účinností tohoto zákona č. 365/2011 Sb. se ovšem až do jejich skončení řídí dosavadními právními předpisy, tzn. dvojími pravidly: zákonem o vysokých školách před účinností zákona č. 110/2009 Sb. a po účinnosti zákona č. 110/2009 Sb.

Pracovní poměry na dobu určitou uzavřené před účinností zákona č. 110/2009 Sb., tzn. podle podmínek platných do 31. 12. 2009, se až do jejich skončení řídí pravidly stanovenými v této době – pracovní poměr akademických pracovníků lze sjednat na dobu určitou, zpravidla v délce pěti let, který lze dohodou účastníků prodlužovat na dobu delší, než je doba pěti let. Podle těchto pravidel se postupuje i nadále, takže stále lze pracovní poměry sjednané za účinnosti těchto podmínek prodlužovat na dobu určitou.

Pro pracovní poměry na dobu určitou uzavřené po účinnosti zákona č. 110/2009 Sb., tzn. podle podmínek platných v období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2011, se až do jejich skončení řídí pravidly stanovenými tímto zákonem – pracovní poměr akademických pracovníků lze sjednat jen na dobu určitou v délce od dvou do pěti let, který lze opakovaně sjednat nejvýše dvakrát za sebou, poté lze sjednat pracovní poměr jen na dobu neurčitou; toto ustanovení neplatí pro docenty a profesory (jejich pracovní poměry na dobu určitou se již od 1. 1. 2010 sjednávají podle zákoníku práce, tj. na dobu neurčitou nebo určitou, nejdéle ovšem na dobu 2 let); s akademickým pracovníkem starším 65 let lze sjednat pracovní poměr na dobu určitou i opakovaně, a to na dobu trvání bez omezení. Tzn., pokud byl pracovní poměr sjednán s odborným asistentem, asistentem nebo lektorem na dobu určitou v délce od 2 do 5 let, lze jej ještě 1x prodloužit na dobu od 2 do 5 let, poté jej již prodloužit nelze, takže může být ukončen nebo sjednán na dobu neurčitou. A pokud byl sjednán pracovní poměr s akademickým pracovníkem starším 65 let na dobu určitou, lze jej i nadále opakovaně prodlužovat na dobu určitou.

Pokud ovšem dojde ke skončení pracovního poměru, nový pracovní poměr se po 1. 1. 2012 uzavírá podle podmínek novelizovaného zákoníku práce zákonem č. 365/2011 Sb.

Výjimky

Náhrada za dočasně nepřítomného zaměstnance (např. zástup za dlouhodobou nemoc, neplacené volno či mateřskou a rodičovskou dovolenou) byly s účinností od 1. 1. 2012 zrušeny, kromě výjimek pro sjednávání pracovních poměrů na dobu určitou pro vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele, podle níž lze postupovat až do 30. 6. 2012 (po 1. 7. 2012 zrušena i tato výjimka). Vážné provozní důvody se týkají práce v projektu, sezónní práce a pracovní činnosti související s realizací studijního programu, které byly sjednány v čl. 6 odst. 3 Kolektivní smlouvy UP.

Pracovní poměry s cizinci lze sjednávat i nadále na dobu určitou bez omezení stanoveného tzv. „nejvýše 3 x 3 roky“ (doba určitá s dobou trvání podle délky povolení k pobytu, k práci apod.).

Výpověď a odstupné

Výpověď ze strany zaměstnavatele je doplněna o možnost výpovědi, jestliže zaměstnanec poruší zvlášť hrubým způsobem stanovený režim dočasně práce neschopného pojištěnce v době prvních 21 kalendářních dnů pracovní neschopnosti, tzn. v době, kdy je zaměstnanci poskytována náhrada mzdy po dobu nemoci. Jedná se

Dokončení na str. 7

o případy, kdy se zaměstnanec nezdržuje doma nebo nedodrží režim vycházek. Zaměstnavatel je oprávněn v této době vykonávat u zaměstnance kontroly dodržování léčebného režimu.

Při výpovědi z důvodu organizačních změn a nadbytečnosti zaměstnance nebo dohodou z těchto důvodů přísluší zaměstnanci odstupné ve výši nejméně jednonásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance, jestliže pracovní poměr trval méně než 1 rok, ve výši dvojnásobku, jestliže pracovní poměr trval alespoň 1 rok a méně než 2 roky, a ve výši trojnásobku, jestliže pracovní poměr trval alespoň 2 roky; za dobu trvání pracovního poměru se považuje i doba trvání předchozího pracovního poměru, pokud doba od jeho skončení do vzniku následujícího pracovního poměru nepřesáhla dobu 6 měsíců. Pokud nedojde ke změně Kolektivní smlouvy UP, platí podmínky v ní nyní sjednané, tj. odstupné ve výši trojnásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance a podmínky při skončení dohodou před uplynutím výpovědní doby.

Dohoda o provedení práce

Dohodu o provedení práce lze nově sjednat v rozsahu až 300 hodin v kalendářním roce pro jednoho zaměstnavatele, tj. UP. Do rozsahu práce se započítávají hodiny sjednané pro stejného zaměstnavatele (UP) na základě jiné dohody o provedení práce, tzn. na UP platí dohody sjednané v všech jejích součástech. V dohodě musí být uvedena doba, na kterou se sjednává.

Podle zákonů o sociálním, zdravotním, nemocenském a důchodovém pojištění vzniká zaměstnanci pojištění také u dohody o provedení práce, a to pokud byl zaměstnanec v kalendářním měsíci zúčtován příjmem vyšším než 10 000 Kč. V případě konání práce na základě více dohod o provedení práce u téhož zaměstnavatele se pro vznik pojištění započítá úhrn (součet) všech příjmů (na UP úhrn příjmů ze všech dohod o provedení práce na všech fakultách a zařízeních UP). Jestliže zaměstnanec uzavře jednu dohodu s odměnou vyšší než 10 000 Kč nebo více dohod s nižšími částkami odměn, které ovšem v součtu budou vyšší než 10 000 Kč, vzniká mu nemocenské, důchodové a zdravotní pojištění také z těchto dohod.

Pro obě dohody – dohodu o provedení práce (DPP) a dohodu o pracovní činnosti (DPČ) – neplatí mimo jiné ustanovení o odstupném, o pracovní době a době odpočinku, výkon práce však nesmí přesáhnout 12 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích, o překážkách v práci na straně zaměstnance, o dovolené, o skončení pracovního poměru, o odměňování s výjimkou minimální mzdy a ustanovení o stejné mzdě a odměně za práci z dohody za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty, o cestovních náhradách s výjimkou jejich sjednání v dohodě.

Pro účely náhrady odměny z dohody v době dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény platí povinnost zaměstnavatele rozvrhnout za-

městnanci pracujícímu na základě dohody (DPP i DPČ) pracovní dobu, a to i když půjde o fiktivně stanovenou pracovní dobu.

Zaměstnavatel je povinen dohodu uzavřít vždy písemně a před nástupem zaměstnance do práce, důvodem je nejen povinnost stanovená zákoníkem práce, ale také povinnost zaměstnavatele přihlásit zaměstnance k sociálnímu a zdravotnímu pojištění.

Evidence

V souvislosti se vznikem sociálního pojištění u dohod je zaměstnavatel povinen vést řadu údajů pro evidenci nemocenského a důchodového pojištění, a proto bylo nezbytně nutné upravit tiskopisy dohod, které dosud obsahovaly jen nejn nutnější údaje. Pro evidenci dalších podrobných údajů tak byl zpracován osobní dotazník k dohodám, který vyplňuje zaměstnanec před uzavřením některé z dohod. Nové tiskopisy dohod (DPP i DPČ) a osobní dotazník k dohodám jsou zavěšeny na webových stránkách UP.

Dovolená

Dobu čerpání dovolené je povinen zaměstnavatel určit podle písemného rozvrhu čerpání dovolené vydaného s předchozím souhlasem odborové organizace (platilo i před novelou ZP). Nyní je ovšem zaměstnavatel povinen určit dovolenou zaměstnanci tak, aby ji vyčerpal v kalendářním roce, ve kterém zaměstnanec má právo na dovolenou vzniklou (tzn. určit čerpání celého rozsahu dovolené), ledaže v tom zaměstnavatel brání překážky v práci na straně zaměstnance nebo provozní důvody na straně zaměstnavatele. Pokud nemůže být dovolená vyčerpána v příslušném kalendářním roce, je zaměstnavatel povinen určit její čerpání do konce následujícího kalendářního roku. V případě, že dovolená nemůže být vyčerpána ani do konce následujícího kalendářního roku pro nemoc nebo z důvodu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené, je zaměstnavatel povinen určit dobu čerpání po skončení uvedených překážek v práci. Není-li určeno čerpání dovolené nejpozději do 30. 6. následujícího kalendářního roku, má právo určit čerpání dovolené rovněž zaměstnanec, který je povinen písemně oznámit její čerpání zaměstnavateli alespoň 14 dnů předem, pokud se nedohodne se zaměstnavatelem na jiné době oznámení.

Náhrada mzdy za nevyčerpanou dovolenou

Náhrada mzdy za nevyčerpanou dovolenou přísluší zaměstnanci pouze v případě skončení pracovního poměru, u akademických pracovníků již není omezena náhradou nejvýše za 4 týdny nevyčerpané dovolené (bylo zrušeno). Dojde-li k nevyčerpání dovolené, nemůže dojít k zániku práva na dovolenou (zánik práva při nevyčerpání dovolené do 4 týdnů byl zrušen), současně ovšem nelze nevyčerpanou dovolenou proplatit, pokud neskončí pracovní poměr, tzn. vždy musí dojít k jejímu čerpání.

Řadu změn v novelizovaném zákoníku práce lze hodnotit jako pozitivní, to se týká především změn u dovolené nebo rozšíření možnosti sjednávání dohod o provedení práce až na 300 hodin za kalendářní rok. Některé změny s sebou ovšem přinášejí velmi obtížně řešitelné problémy, což se týká zejména uvedených dohod, kterých se uzavírá na UP každoročně několik tisíc. Odvod pojistného při dosažení souhrnného příjmu z více dohod nad 10 000 Kč, z nichž každá bude uzavřena na jiné součásti, povinnosti evidence mnoha osobních údajů, přihlášení a odhlášení každého zaměstnance ke zdravotnímu a sociálnímu pojištění atd. bude o mnoho náročnější než dosud, a to jak pro zaměstnance pracující na základě dohod, tak pro vedoucí zaměstnance a řešitele projektů a v nejvyšší míře pro metodiky, IT pracovníky, personalistky a mzdové účetní. Spolupráce všech zaměstnanců, aby nedocházelo ke vzniku případných škod (zejména pokuty a penále za pozdní odvod pojistného), bude nezbytná.

Výklad uvedených ustanovení zákona byl zpracován v době před jeho účinností. Zpravidla se výklady vyvíjejí v čase, a proto není vyloučeno, že určitá pravidla budou výkladově upravena. Změny lze předpokládat především u pracovních poměrů akademických pracovníků, jejichž pracovní poměry se nyní řídí třemi odlišnými pravidly.

Jitka Barnetová, ved. pers. mzd. odd.

Rok 2011 v zrcadle Žurnálu UP

ské chemie a biochemie LF v čele s prof. Pavlem Anzenbacherem obdržel **Cenu AV ČR**. ■ Začal příjem žádostí o umístění dětí do **Univerzity mateřské školy** a Klubu předškoláků. ■ Na internetových stránkách UC UP se objevila **virtuální prohlídka Kaple Božího Těla**.

Ríjen

Univerzita byla partnerem prvního ročníku **festivalu světla a videomappingu** v Olomouci. ■ Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum se stalo oficiální regionální kanceláří **European Federation of Biotechnology** (EFB) pro Českou republiku. ■ V průběhu Dnů židovské kultury diskutoval se studenty **Jaakov Levy, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Státu Izrael v ČR** v aule FF. ■ V rámci dalšího ročníku **Uni-**

„Podivuhodný kouzelník“ Jiří Suchý převzal **čestný doktorát UP** a v Olomouci oslavil své osmdesátiny

verzity dětského věku byli imatrikulováni nejmladší studenti UP. ■ FF získala dotaný titul ve výši 240 mil. korun na zahájení druhé etapy **rekonstrukce objektu v Křížkovského ul. 10**. ■ Při příležitosti **Zlaté promoce** se v aule FF sešli absolventi Lékařské fakulty roku 1961. ■ Pedagogové LF přispěli k tvorbě prestižní evropské **učebnice sonografie** vydané Evropskou federací společností pro ultrazvuk v medicíně (EFSUMB). ■ V **kauze Beneda** dal Okresní soud za pravdu Univerzitě Palacké. ■ Další dvě studentky Lékařské fakulty získaly **stipendium Josefiny Napravilové**. ■ V duchu motto „schola ludus“ proběhl **Den Fakulty**

Zábavné přírodovědné aktivity nabídla veřejnosti Přírodovědecká fakulta v průběhu celoevropské akce **Noc vědců**

zdravotnických věd. ■ V Ústřední knihovně se konalo neformální setkání věnované populárnímu žánru **fantasy**. ■ **Německý rozhlas** natáčil na UP pořad o olomoucké germanistice a jejím Centru pro výzkum německé moravské literatury. ■ **Mistrovství světa v raftingu** vyhrála posádka vedená Mgr. Michaelou Kratochvílovou z oddělení vědy a výzkumu PŘF. ■ Vedení úseku zahraničních vztahů UP se jako **nový prorektor** ujal prof. Ladislav Daniel. ■ Univerzita se zúčastnila **podzimních veletrhů** terciárního vzdělávání v Bratislavě a Brně. ■ **Doc. Jarmile Fialové** z Kliniky pracovního lékařství LF byla udělena Čestná medaile prof. Teisingera.

Listopad

Proběhly **slavnostní akty** promoci nových doktorů, předání dekretů novým docentům a přiznání práv **emeritního profesora** prof. ICDr. Edwardu Góreckému. ■ Univerzitu navštívila **velvyslankyně Kanady** Valerie Gail Raymond. ■ Podnikatelský inkubátor VTP se stal **High-tech nemovitostí roku**. ■ Oddělení komunikace připravilo webové i publikační novinky, mj. **online mapu univerzity**. ■ Byla za-

O klíčových hodnotách křesťanství přednášel v předvečer výročí listopadových událostí prof. Tomáš Halík

hájena realizace **moderního datacentra UP**. ■ Zástupci rektortů školství **Visegrádské skupiny** jednali na UP o reformě vysokých škol. ■ Už opáté se uskutečnilo setkání absolventů PŘF **po 50 letech od ukončení studia**. ■ Mezinárodní komise pro optiku ocenila **celoživotní dílo profesora Jana Peřiny**. ■ V Kapli Božího Těla byla slavnostně představena monografie **Olomoucké horologium** v průběhu setkání k počtější jednoho z hlavních autorů doc. Jana Bystřického. ■ **Prof. Radek Zbořil** z PŘF obdržel Cenu ministra školství. ■ **Kandidátkou na děkanku PF v příštím funkčním období byla AS PF zvolena prof. Milana Hrušáková**. ■ Prof. Jitka Ulrichová obdržela **Hanušovu medaili**, nejvyšší vyznamenání České společnosti chemické za vědecké dílo. ■ Pokračoval cyklus autorských besed a čtení Ex libris setkáním s českým spiso-

Univerzita obnovila unikátní hradební zahrady za univerzitními budovami v ulici Křížkovského

vatelem a překladatelem **Patrikem Ouředníkem**. ■ Otázka autorství Slezských písní se stala tématem přednášky **Jaromíra Nohavici** v aule FF. ■ Na univerzitě vznikla moderní učebnice pro nesinology **Čínsky snadněji**. ■ Chystané změny v justici přiblížil ve svém vystoupení na PF **ministr spravedlnosti ČR JUDr. Jiří Pospíšil**. ■ Přední český překladatel Shakespeara díla, **prof. Martin Hilský**, v aule FF UP představil významné „Shakespearovy padouchy“. ■ Katedra aplikované ekonomie FF připravila **besedu se členy NERVU** Ing. Jiřím Rusnokem a PhDr. Tomášem Sedláčkem. ■ Zemřel **prof. Milan Togner**. ■ Univerzita obsadila v soutěži „Erasmus Label 2011 Kvalita organizace mobility programu Erasmus“ třetí místo. ■ Konaly se první státní závěrečné zkoušky **studentů doktorského studijního programu na FZV**. ■ Dě-

Optometrie UP míří do Evropy

Katedra optiky PŘF přivítala koncem listopadu akreditační návštěvu Evropské rady optiky a optometrie (ECOO). Byla součástí pilotního projektu, jehož cílem je ověřit možnost zpřístupnit tzv. Evropský diplom optometrie (EDO) prostřednictvím vzdělávacích institucí, které vzdělávají optometry v souladu se standardy ECOO.

Evropský diplom z optometrie (EDO) byl vypracován ve formě souhrnu požadovaných teoretických znalostí a praktických kompetencí s cílem jednotného uplatňování profese v evropském prostoru. Doposud jej bylo možné získat pouze na základě systému náročných individuálně skládaných zkoušek. EDO sestává ze čtyř částí: A, B, C a portfolia pacientů. Části A a B korespondují s náplní činnosti optometry podle legislativy v ČR, část C doplňuje tyto kompetence o diagnostiku chorob včetně aplikaci diagnostických farmak. Portfolio je možné doplnit i během samostatné praxe.

EDO je vzhledem k primárně zvolené formě individuálních zkoušek mezi odbornou veřejností rozšířen jen minimálně. Pro jeho širší implementaci zvolila ECOO alternativní strategii. V roce 2009 byl spuštěn pilotní projekt, jehož cílem mělo být porovnání obsahu výuky optometrie a zejména výstupních kompetencí absolventů několika vybraných evropských vysokých škol s náročnými požadavky EDO. V případě shody s EDO, popř. částečné shody, bude absolventům těchto škol udělena úplná, popř. částečná výjimka při absolvování zkoušek EDO – konkrétní forma není v tomto okamžiku zcela vyjasněna.

Pilotní projekt zahrnoval tři vysoké školy – v Německu, Norsku a UP Olomouc. V první části proběhlo v několika iteracích „samohodnocení škol“ podle upevněných standardů ECOO. V loňském roce se uskutečnila první hodnotící návštěva užší komise ECOO na UP. Celý projekt byl završen akreditační návštěvou komise ECOO, jejíž náplní byl podrobný audit všech složek studia optometrie na UP. Zahrnoval jeho formální skladbu, teoretické a především praktické části s důrazem na ověřené a zdokumentované získání kompetencí optometristy v průběhu studia, diskuzi s absolventy a optometry, kteří uplatňují svoji profesi v praxi delší dobu.

Realizace projektu byla zabezpečována Katedrou optiky PŘF s podporou LF, především

Oční kliniky a FZV, které výuku optometrie zajišťují. Příprava představovala významné úpravy studia jak v jeho teoretické, tak i praktické části.

Komise ECOO došla k závěru, že bakalářské studium optometrie na UP je v souladu s částí A, B a C1 EDO, v částech C2 a C3 studium v souladu s EDO není. Konstatování komise je garanty studia očekávaný výsledek náročného akreditačního procesu, který koresponduje s rozsahem české legislativy a může mít podstatný význam pro rozvoj optometrie v celé ČR. UP se tak stala jednou z prvních škol v Evropě, kde byl tento akreditační proces uskutečněn. Formální výsledek akreditační komise a jeho důsledek pro Univerzitu Palackého, resp. absolventy studia, bude schválen na zasedání ECOO v tomto roce.

Obsah a forma studia optometrie na UP se realizací tohoto projektu dostal do souladu s trendem harmonizace profese v rámci Evropy a směřuje k získání „známky“ nejvyšší kvality v oboru.

RNDr. Jaroslav Wagner, Ph.D., Katedra optiky PŘF

Ještě k návštěvě ruského prezidenta v České republice

Bývá krajně neobvyklé, aby při oficiálních návštěvách na nejvyšší úrovni figurovali zástupci univerzit. O to více překvapivá byla hradní pozvánka pro olomouckou rusistiku na oficiální oběd českého a ruského prezidenta a na otevření výstavy výjimečných uměleckých skvostů Romanovců. Olomoučtí rusisté tuto pozvánku vnímají jako zárodek zájmu nejvyšších politických kruhů o instituci, která otvírá a zprostředkovává ruský jazykový prostor v České republice. Zájem anglické, francouzské či německé strany o české univerzity byl vždy evidentní. Zájem ruské strany o zahraniční kultivaci ruské kultury olomoucká rusistika vítá. Za olomouckou univerzitu přijala prezidentovo pozvání vedoucí rusistické sekce dr. Milena Machalová.

Doc. Zdeněk Pechal, vedoucí Katedry slavistiky FF

Šestému číslu Žurnálu+ udává směr Jiří Suchý

V polovině prosince vyšlo už šesté číslo magazínu Žurnál+, který představuje Univerzitu Palackého veřejnosti. Titulní stranu aktuálního čísla zdobí fotografie Jiřího Suchého, jenž slavil své osmdesáté narozeniny v Olomouci a při této příležitosti převzal čestný doktorát Univerzity Palackého. Vtipné povídky a milé vzpomínky známého skladatele a zpěváka vyvažuje zamyšlení PhDr. Pavla Urbáška nad tématy jakými jsou historie, seznamy Státní bezpečnosti a nebezpečí rychlých soudů (nejen) historiků. Součástí čerstvého vydání Žurnálu+ je článek o Akademik sport centru s jeho nabídkou sportovních aktivit pro studenty a zájemce z řad veřejnosti, představení VIP oborů a tvorby studentů v Ateliéru grafiky při PdF. **Magazín Žurnál+ najdete ke stažení v pdf verzi na www.zurnal.upol.cz/.**

Děkan Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje **výběrové řízení**

pro Katedru společenských věd v kinantropologii na obsazení místa **asistenta/ odborného asistenta s pracovním úvazkem 1,00**

Požadujeme: ukončené VŠ vzdělání v oboru filozofie (Mgr.), perspektiva blízkého dokončení Ph.D.; obeznámení s fenomenologickými analýzami a jejich potencionálními vazbami na témata těla a pohyb; předpoklady pro pedagogickou a publikační činnost v oblasti kinantropologie; vysoké pracovní nasazení a samostatnost; schopnost komunikovat v AJ na úrovni vypsane pozice.

Předpokládáný nástup od 1. března 2012 nebo dle dohody.

Pisemnou přihlášku, doloženou strukturovaným životopisem a přehledem dosavadní odborné praxe včetně kopií dokladů o vzdělání a seznamu publikační činnosti zašlete do 30 dnů od zveřejnění na stránkách www.upol.cz/ /úřední deska-pracovní nabídky/ na personální oddělení FTK UP, Trída Míru č. 115, 771 11 Olomouc, e-mail: vera.holubova@upol.cz a kopii na zbynek.svozil@upol.cz.

Kontaktní osoba: Holubová Věra, personální ref. FTK UP; tel: 585 636 032, e-mail vera.holubova@upol.cz. Výběrové řízení bude uskutečněno do 10 dnů po uzavření přihlášek.

Inovace studijního předmětu Služby cestovního ruchu

V loňském roce byl na Katedře rekreologie řešen projekt financovaný z grantu Fondu rozvoje vysokých škol zaměřený na inovaci předmětu Služby cestovního ruchu. Tento předmět je vyučován v rámci magisterského stupně studia oboru Rekreologie, v prezenční i kombinované formě studia.

Cílem projektu bylo po několika letech jeho výuky tento předmět zaktualizovat a doplnit jej nejen o nové didaktické formy a prostředky, ale i nová, aktuální témata a trendy v oblasti techniky a ekonomiky služeb poskytovaných v rámci odvětví cestovního ruchu. V rámci projektu tak, mimo jiné, byli studenti na exkurzi v olomouckém NH hotelu a absolvovali dva semináře s odborníky z praxe.

První seminář zaměřený na provoz a management cestovní kanceláře a agentury vedla majitelka olomoucké cestovní kanceláře Bohemian Fantasy, paní RNDr. Ida Wiedermannová, MBA. Na druhém semináři se díky panu Bc. Janu Otavovi z agentury CzechTourism studenti seznámili nejen s činností této organizace, ale zejména s novými trendy v oblasti marketingu a výzkumu v cestovním ruchu.

Inovovaný předmět byl pilotně ověřen již v rámci letního semestru 2010/2011, ale zejména pak v následujícím zimním semestru 2011/2012. A to nejen jako povinně volitelný, ale i jako volitelný předmět pro všechny zájemce z jiných oborů FTK resp. univerzity. Je rovněž připravená i jeho verze pro případnou výuku v angličtině.

V rámci řešení projektu byl vedle vytvoření inovovaného sylabu kladen důraz i na přípravu nového studijního textu, který je zejména pro kombinované studium důležitý, vytvoření nových výukových nástrojů, a to zejména prezentací přednášek v programu powerpoint, resp. jejich zveřejnění prostřednictvím univerzitního courseware.

Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.
Katedra rekreologie FTK, řešitelka projektu

Přírodovědecká fakulta opět nabízí cyklus přednášek „Filozofie přírodních věd“

Na Přírodovědecké fakultě UP se již třetím rokem otvírá v letním semestru 2012 předmět *Filozofie přírodních věd*, určený studentům všech fakult a také široké veřejnosti. Jedná se o cyklus přednášek, probíhající **každé úterý od 17:00 v aule Děkanátu PŘF** (nová budova na třídě 17. listopadu). Obsahem přednášek je historie přírodních věd, dějiny filozofického myšlení nad povahou přírodních věd, napětí mezi vzdělaností přírodovědnou a humanitní, vývoj přírodních věd ve 20. století s jeho filozofickými důsledky, sociální aspekty expanze přírodních věd, etika vědecké práce a nakonec i vztah mezi přírodními vědami a náboženstvím či uměním.

Více informací naleznete na www.zurnal.upol.cz/.

VYDAVATELSTVÍ • VYDAVATELSTVÍ • VYDAVATELSTVÍ

Prosincová produkce

Pedagogická fakulta

Havelka, M.: *Části strojů a zařízení I*. Vydáno na CD. Neprodejné

Dostál, J.: *Moderní vzdělávání. Technika a informační technologie*. 1. vyd., 158 s. Neprodejné

Filozofická fakulta

Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. 1. vyd., 192 s. 300 Kč

Kohout, Š., Marek, P., Svozil, OI. (eds.): *Korespondence katolické moderny*. 1. vyd., 324 s. 260 Kč

Černý, J., Černá, S., Kleiberová, P.: *Glaiddt, Hubmaier, Spittelmairer Tři texty mikulovských novokřtěnců*. 1. vyd., 160 s.

Černá, S., Fasbender, Ch.: *Verzeichnis der Entstehungs- und Aufbewahrungsorte der Literatur des Deutschen Mittelalters in Tschechien*. 1. vyd., 202 s.

Arbeit, M., Inge, M. T. (eds): *The (Un)Popular South*. 1. vyd., 224 s.

Koucká, I., Kašpárková, J. (eds.): *Historica Olomucensia 39 – 2011*. 188 s. 255 Kč

Stěpanova, L., Vychodilová, Z.: *Reálie současného Ruska*. 1. vyd., 90 s. Neprodejné

Cyriometodějská teologická fakulta

Opatrný, D.: *Studia Theologica* 46. 230 s. 150 Kč

Zajícová, L. (ed.): *Theologica Olomucensia Vol. 11/2011*. 110 s. 304 Kč

Parma, T.: *Da! Bohemicum al Nepomuceno*. 1. vyd., 278 s.

Fakulta tělesné kultury

Tomajko, D. (ed.): *Sportovní hry*. Vydáno na CD. Neprodejné

Hodaň, B.: *Tělesná kultura 2011*, 34 S. 226 s. Neprodejné

Přírodovědecká fakulta

Hátle, J. (ed.): *Matematický klokan 2011*. 1. vyd., 56 s. Neprodejné

Voženílek, V., Kaňok, J. a kol.: *Metody tematické kartografie*. 1. vyd., 216 s. 279 Kč

Rulík, M., Holá, V., Růžička, F., Votava, M. a kol.: *Mikrobiální biofilmy*. 1. vyd., 448 s. 399 Kč

Ostatní

Šiška, Z.: *Převtělování*. 1. vyd., 68 s. Neprodejné

Dokončení ze str. 1

Vážení členové akademické obce...

nacházet společný jazyk, vše, čeho jsme v minulých obdobích dosáhli, skončí na smetišti dějin. Díky práci a úsilí celé řady z nás žijí pracoviště, laboratoře, ateliéry univerzity tvůrčím duchem. Daří se nám využívat příležitosti, které přináší podpora vzdělávání, vědy a výzkumu prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie. Nádhernými novými barvami svítí řada kolejních budov po provedených rekonstrukcích. Pro stále větší počet studentů a pracovníků, včetně zahraničních, je

Univerzita Palackého zajímavým místem k realizaci jejich tužeb a zájmů.

Neutopme toto všechno v egoismu, nevraživosti a malicherných pŕtčkách, jejichž řešení nás vyčerpává a odvádí naši pozornost a myšlenky od věcí důležitých a zásadních pro další úspěšný rozvoj Univerzity Palackého.

Milé kolegyně a kolegové, ještě jednou přeji vám i Univerzitě Palackého úspěšný rok.

Prof. Miroslav Mašláň, rektor UP

Rok 2011 v zrcadle Žurnálu UP

V prostorách Arcibiskupského paláce zakončila FTK oslavy svých 20. narozenin

kan FTK ocenil **nejúspěšnější studenty**, kteří v roce 2011 svými sportovními výkony výborně reprezentovali fakultu. Pod názvem **Studentská televize Univerzity Palackého** byl spuštěn společný projekt studentů Katedry žurnalistiky a pracovníků Oddělení audiovizuálních služeb a Oddělení komunikace. Na všech fakultách proběhl **Den otevřených dveří**. Skončil **Měsíc české kultury**, tentokrát s mottem **Opičí král**.

Prosinec

Univerzita připomínkovala návrh nově vznikajícího **zákona o vysokých školách**. **AFO slavilo** úspěch na přehlídce SCIAF 2011, v níž obsadilo druhé místo mezi projekty popularizujícími vědu. Studenti politologie diskutovali s europoslanci **Ing. Janem Březinou** a **Ing. Evženem Tošenovským**. Zemřel **prof. Edvard Lotko**. Oslavy dvacátého výročí znovuoobnovení PF uzavřelo

Absolventi oboru **Všeobecné lékařství včetně zahraničních studentů anglického programu** byli **promováni v prostorách Klášterního Hradiska**

zasedání její Vědecké rady, v jejímž průběhu byly oceněny osobnosti, jež se zasloužily o **vznik a rozvoj olomouckých práv**. Konal se desátý ročník **Přehledky animovaného filmu – PAF**. Hostem dalšího pokračování cyklu autorských besed a čtení Ex libris byla scenáristka a prozaička **Eva Kantůrková**. Olomoucká pobočka IFM-SA zvala na již tradiční **Světový den boje proti AIDS**. V souvislosti s krácením finančních prostředků pro činnost Vydavatelství UP byla přijata

Univerzita uctila **památku Václava Havla**

opatření, která vedla ke **snížení počtu pracovníků ve VUP** a k úpravě prodejní doby v prodejné odborné literatury a skript VUP.

Připravila -mav-, foto archiv Žurnálu UP

Univerzita se rozloučila s prezidentem Václavem Havlem

Minutou ticha uctili památku Václava Havla 21. prosince zástupci Vědeckých rad a Akademických senátů Univerzity Palackého spolu s rektorem prof. Miroslavem Mašlánem a vedením UP. Prof. Josef Jařab, první porevoluční rektor UP, ve svém proslulém v aule Filozofické fakulty vyzdvihl odvahu, moudrost a lidskost prvního polistopadového prezidenta a vybídl akademickou obec, aby se nechala inspirovat jeho životem i dílem.

„Bál jsem se dne, kdy budeme muset mluvit o Václavu Havlovi v minulém čase. Takové obavy přicházely pokaždé, když se objevily zlověstné lékařské zprávy, že se prezidentův zdravotní stav opět zdramatizoval. Ta obávaná a smutná chvíle nastala a nám se zdá, že hodiny dějin, které právě on pomohl uvést znovu do pohybu před dvěma desetiletími, se opět zastavily.

Tisíce lidí po celé zemi cítí, že se stalo něco mimořádného, něco historického, možná osudového. Tisíce a desetitisíce občanů stojí v dlouhých frontách, aby mohly osobně vzdát hold svému prezidentovi a – nebojme se to říci – hrdinovi svých představ o vysněném životě ve svobodné a demokratické zemi.

Vkrádá se otázka Johna Donne a Ernesta Hemingwaye, komu že to vlastně, v tomto adventním čase, zavoní hrana a stejně jako jim se vnučuje odpověď, že hrana zazvonila i nám, přinejmenším části našich snů a přání, našich ideálů,“ uvedl v úvodu svého projevu prof. Josef Jařab.*

Při této smutné příležitosti úmrtí byla v aule Filozofické fakulty umístěna také pamětní kondolenční kniha, na jejíž stránky vyjádřili zaměstnanci a studenti UP svými podpisy a vzkazy svou soustrast. Jak připomněl děkan FF doc. Jiří Lach, byl tento krok mj. motivován faktem, že Václav Havel byl prvním porevolučním čestným doktorem UP, a to z podnětu Filozofické fakulty.

Václav Havel obdržel čestný titul doctor honoris causa UP 28. května 1990. Univerzita Palackého tak ocenila především jeho esejistickou a dramatickou tvorbu, v níž mimo jiné věnoval pozornost jazyku jako nástroji lidského poznání a mezilidské komunikace i neblahým následkům deformace a zneužití slova. „(...) Nenápadně, tiše, pozvolna, pokradmu, zato však důkladně poklesla za posledních čtyřicet let všeobecná humanitní vzdělanost v naší zemi. Paralelně poklesla i úcta k jazyku, který je stále banálnější, stále anonymnější, stále bezbarvější (...)“ uvedl mj. při převzetí čestného doktorátu UP.**

Jako prezident Československa navštívil Václav Havel olomouckou univerzitu také o dva roky později, kdy byl 26. března 1992 hostem proslulých Večerních rozmluv profesora Josefa Jařaba. Nadčasová platnost jeho myšlenek se zdá být potvrzena i po téměř dvaceti letech: „(...)

Ať narazím na jakýkoliv problém ekonomický, ekologický a především politický, kdykoliv se jím začnu hlouběji obírat, zjistím, že kdesi v pozadí se skrývá nějaké téma lidské, mravní, existenciální. A zkoumáme-li stav dnešního světa, vždy znovu musíme dojít k jistotě, že se skutečně řítíme do katastrofy, pakliže se něco radikálního nestane a nezmění v lidském vědomí (...).“***

-da-, -mav-, foto Marek Otava

* Celý projev prof. Josefa Jařaba je umístěn na webových stránkách UP www.zurnal.upol.cz.

** Projev Václava Havla při převzetí čestného doktorátu Univerzity Palackého 28. května 1990 tamtéž

*** In Josef Jařab: Večerní rozhovory s hosty Univerzity Palackého 1991–1996, Votobia 1998

Zamyšlení nad odkazem Václava Havla

Jak velkou a bolestnou ztrátu představuje smrt Václava Havla pro tento národ plnější a lépe vyhodnotí až historie. My, jeho současníci, si v této smutné chvíli uvědomujeme jeho výjimečnost, již učaroval nejen nám, ale i širému světu. A můžeme být pyšní na to, že byl Václav Havel naším prezidentem, ale i členem naší akademické obce, poté, co od nás přijal čestný doktorát. Je jistě zajímavé přechyst si jeho děkovačkový projev, v němž vyjádřil znepokojení nad stavem humanitního vzdělání v naší společnosti bezprostředně po sametové revoluci, ale příliš jist si nebyl ani tím, že budeme schopni problém dobře řešit v letech, která nás čekala. A vývoj našeho vysokého školství mu dal a dává bohužel za pravdu.

Že Václav Havel viděl ve vzdělání a kultuře záruku nadějně budoucnosti země, jsem pochopil, když na svoji první velkou státnickou cestu do Kanady a Spojených států na počátku roku 1990 pozval čtyři univerzitní rektory. To bylo jistě nečekané. Když jsem zažil slavnostní předávání čestných doktorátů v Torontu a pak na Kolum-

bijské univerzitě v New Yorku, napadlo mě zptat se pana prezidenta, zda by přijal podobné gesto uznání i od nás doma. Byl jsem překvapen s jakým potěšením návrh přijal. O několik měsíců později jsme událost v Olomouci realizovali, a to jako první v republice. Jak jsem se později dozvěděl, Karlova univerzita se pokoušela přesvědčit Václava Havla, aby přijal nejprve doktorát v Praze, ale on odmítl se samozřejmým vysvětlením, že přece nemůže popřít skutečnost, že jako první jsme přišli my. A on určitě nebyl ochoten danou posloupnost narušit, jak by mu bránil jeho smysl pro spravedlnost.

Do svého prezidentování přijal Havel zcela vědomě a programově řadu masarykovských prvků. Jedním z nich byly Amálky – obdoby Masarykových „pátečnicků“, což byly diskusní večery, na nichž si prezident přál slyšet, co k aktuálním otázkám transformace chtějí říci nejen politici a průmyslníci, ale i představitelé akademické a kulturní veřejnosti – univerzitní profesori, spisovatelé, intelektuálové, umělci. Jeho závěrečný sumář byl vždycky výsledkem toho nejlepšího, co během večera zaznělo, ale také – a to hlavně – jasnou formulací ideových závěrů, jež si on sám z diskuse vyvodil. Jako vždy to byla kombinace projevu jeho lidské skromnosti a pokory, ale také jasně vize toho, co sám chtěl a k čemu si přál, aby směřovala celá naše společnost. Měli bychom ho znovu číst a měli bychom být schopni a ochotni jeho myšlenky nejen pochopit, ale i v jednání následovat. Jeho odkaz za to stojí. Bojujme za to, aby vzdělání a kultura nemohly být považovány za parazyty naší společnosti, ale aby byly naopak klíčovými hodnotami in utváření naší budoucnosti.

Prof. Josef Jařab, emeritní rektor UP, foto z Večerních rozmluv v roce 1992 Adolf Jankovský

Na návštěvu prezidenta Václava Havla v roce 1990 zůstala univerzitě jako cenná památka videoreportáž, kterou můžete zhlédnout na univerzitním webu nebo kanálu YouTube.

